

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه :

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع :

بررسی تظاهرات دهانی و برخی از تغییرات بیوشیمیایی بزاق در بیماران مبتلا به نارسایی مزمن و پیشرفته کلیه (ESRD) تحت درمان دیالیز در بیمارستان بوعلی سینای قزوین

استاد راهنما :

سرکار خانم دکتر کتایون برهان مجابی

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر سید ساسان مصلائی

نگارش :

مهناز ترکمن

سال تحصیلی : ۱۳۸۱-۸۲

شماره پایان نامه : ۱۰۹

خلاصه:

درمان دندانپزشکی افراد دارای بیماری سیستمیک، مستلزم آگاهی کافی دندانپزشک از وضعیت پزشکی و عوارض این بیماریها می باشد. بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی که تحت درمان همودیالیز هستند نمونه ای از این افراد می باشند که به علت عدم توانایی کلیه در تصفیه خون و دفع سموم و مواد زائد و نیز حفظ تعادل الکترولیتها و مایعات بدن، دچار انواع بیماریهای سیستمیک هستند. این بیماران به علت افزایش میزان اوره خون (اورمی) دارای عوارض متعدد دهانی می باشند.

در این تحقیق، همه بیماران مبتلا به نارسایی و مزمن و پیشرفته کلیه که تحت درمان همودیالیز بودند از ابتدای سال ۸۰ تا ابتدای سال ۸۱ که در بخش همودیالیز بیمارستان بوعلی سینای قزوین بودند گروه بیمار ما را تشکیل می دهند، این بیماران ۹۷ نفر بودند که طی مطالعات انجام شده جهت بررسی تظاهرات دهانی و برخی از عوامل بیوشیمیایی بزاق از بین این افراد ۲۰ نفر که از این تعداد ۱۳ نفر مونث و ۷ نفر مذکر بودند، جهت انجام معاینات کلینیکی و تستهای آزمایشگاهی انتخاب شدند با شرط اینکه ۱- غیر از بیماری کلیوی دارای بیماری سیستمیک دیگری نباشند. ۲- از داروهای تاثیرگذار بر روی بزاق و مخاط دهان (داروهای کاهنده فشار خون، داروهای اعصاب و...) که میزان جریان بزاق را کاهش می دهند استفاده نکنند. و ۲۰ نفر به طور تصادفی به عنوان گروه کنترل انتخاب شدند که برای اطمینان از سلامتی کلیوی این افراد آزمایش BUN و Cr خون گرفته شد.

در نتیجه این مقایسه متغیرهای کمی تحقیق، مقایسه میزان اوره بزاق اختلاف معنی داری وجود داشت ($p < 0/05$). همچنین در میزان PH بزاق گروه بیمار و گروه کنترل اختلاف معنی داری وجود داشت ($p < 0/05$). ولی از نظر سطح کلسیم بزاق در دو گروه مورد نظر اختلاف معنی داری مشاهده نشد ($p > 0/05$).

در نتیجه مقایسه متغیرهای کیفی تحقیق، مقایسه رنگ پریدگی پوست و مخاط بین دو گروه بیمار و کنترل اختلاف معنی دار قابل توجهی بود ($p < 0/05$) و از نظر شکایت بیماران از خشکی دهان اختلاف معنی داری مشاهده شد ($p < 0/05$). از نظر سمپتوم بوی نامطبوع اوره (Halitosis) بین دو گروه آزمایش

شده اختلاف معنی داری مشاهده شد ($p < 0/05$). و از نظر استوماتیت اورمیک نیز اختلاف معنی داری مشاهده شد ($p < 0/05$). همچنین در مقایسه شکایت از تغییرات حس چشایی هر دو گروه بیمار و کنترل فاقد شکایت از تغییر حس چشایی بودند.